

כללים להתאמות לסטודנטיות בהיריון ובשמירת היריון, ולסטודנטים וסטודנטיות לאחר לידה, אימוץ או קבלת ילד למשמורת

המועצה להשכלה גבוהה נתנה דעתה על הקשיים העומדים בפני סטודנטים עקב היריון, לידה, אימוץ או קבלת ילד למשמורתם, במילוי מטלות הלימודים העומדות בפניהם. במרבית המוסדות להשכלה גבוהה נקבעו כללים לגבי סיוע והתאמות לקבוצת סטודנטים זו. במיעוטם אין כללים, או שהכללים חלקיים בלבד. גם כאשר מנוסחים כללים, ניכרים פערים לא מעטים בסוגי הסיוע וההתאמות הניתנות במוסדות השונים.

כדי להבטיח הטמעת הנורמה של התייחסות הולמת לקבוצה זו של סטודנטים בכל המוסדות ומידה בסיסית אחידה של סיוע והתאמות, מינתה המועצה להשכלה גבוהה ועדה שכללה נציגים של ותיקת, מלי"ג, מוסדות להשכלה גבוהה, הפורום המתאם של ארגוני הסגל הזוטרי באוניברסיטאות, והתאחדות הסטודנטים. הוועדה עיינה בכללים והנהלים הקיימים במוסדות להשכלה גבוהה, גיבשה מתוכם כללים אחידים והוסיפה התייחסות למספר סוגיות שלא קיבלו עד היום מענה הולם.

כן הובא בפני הוועדה, כי בימים אלה מקדם יו"ר המלי"ג תזכיר חוק לתיקון חוק זכויות הסטודנט (תיקון מס' 2 - התאמות לסטודנטים עקב היריון, לידה, אימוץ או קבלת ילד למשמורתם), התשע"א – 2011, במסגרתו מוצע להוסיף את פרק ג'2 לחוק זכויות הסטודנט, אשר יקבע כי מוסד להשכלה גבוהה יקבע הוראות בדבר התאמות שיינתנו לסטודנטים ולסטודנטיות עקב היריון, לידה, אימוץ או קבלת ילד למשמורתם, לפי כללים שתקבע המועצה להשכלה גבוהה.

מספר עקרונות הנחו את חברי הוועדה בגיבוש הכללים:

- קידום שוויון מגדרי במערכת ההשכלה הגבוהה בישראל.
- מתן מענה לשונות הקיימת היום באופי התאים המשפחתיים: משפחות חד הוריות, דו הוריות, חד מגדריות, כמו גם לאפשרות של חלוקת חופשת הלידה או חופשת אימוץ בין ההורים.
- הקפדה על שימור איכות הבוגר/ת. ההתאמות אמורות להגדיל את הגמישות בתנאים למילוי המטלות מבלי לוותר על הדרישות האקדמיות.
- כל ההתאמות שיינתנו לסטודנטים בקבוצה זו יהיו ללא תשלום (כולל תשלומי גרירה ותקורה).

1. כללי

1.1 הגדרות

1.1.1 "סטודנט" – הגדרה

סטודנט כפי שמוגדר בחוק זכויות הסטודנט (התשס"ז-2007).

1.1.2 "סטודנט/ית זכאי/ת" – הגדרה¹

סטודנטית בשמירת היריון או בטיפול פוריות 21 ימים ומעלה במהלך סמסטר.

סטודנט או סטודנטית בחופשת לידה או אימוץ/משמורת 21 ימים ומעלה במהלך סמסטר.

1.1.3 "מטלה" – תרגיל, עבודה, עבודה סמינריונית, פרויקט, רפראט.

2. היריון, שמירת היריון וטיפול פוריות

2.1 היעדרות משיעורים

א. "סטודנטית זכאית" זכאית להיעדר מ 30% מכלל השיעורים בכל קורס בו חלה חובת נוכחות.

ב. אם ההיעדרות עלתה על 30% תינתן לסטודנטית האפשרות לבטל את הקורס ולחזור עליו.

2.2 מטלות

א. "סטודנטית זכאית" אשר לא הגישה מטלות במועדים שנקבעו כי אלה חלו בתקופת היותה לפי אישור רפואי, בשמירת היריון או טיפולי פוריות רשאית להגיש את המטלות או מטלות חלופיות בהתאם להחלטת המרצה, ובתאום עמו, באיחור של 7 שבועות מתום תקופת היותה "סטודנטית זכאית".

2.3 מעבדות, סדנאות, עבודה מעשית

א. מעבדות, סדנאות או עבודה מעשית שהתקיימו בתקופה בה הסטודנטית היתה בשמירת היריון או בטיפול פוריות יושלמו בתאום עם המרצה בפרק זמן שייקבע על ידו, בהתאם לאופי הדרישות בכל אחת מהמטלות הנ"ל. ראשי החוגים יפעלו לקביעת נהלים בעניין זה וידאגו לפרסמם.

ב. אם לדעת המרצה לא ניתן להשלים את הדרישות בפעילויות הללו ללא נוכחות, יהיה על הסטודנטית להשתתף בהן שוב בסמסטר הקרוב בו יוצעו.

ג. ראשי החוגים במדעי הטבע והחיים יקפידו שיפורסם מידע לגבי חומרים שבהם משתמשים

במעבדות, כאלה שעלולים להיות גורמי סיכון לנשים בהיריון. יש למנוע מסטודנטיות בהיריון

להשתתף במעבדות שבהם יש שימוש בחומרים מסוג זה. גם אם אין במעבדות שימוש בחומרים

מסכנים, יש לאפשר לסטודנטית שבוחרת בכך שלא להשתתף במהלך הריונה במעבדות שמחייבות שימוש בחומרים. השלמתן של המעבדות תתאפשר להן בתום תקופת ההיריון או חופשת הלידה.

2.4 בחינות

א. סטודנטית בהיריון שמצבה לא מאפשר נוכחות בבחינה, תבחן במועד אחר במסגרת המועדים המקובלים (הסטודנטית תידרש להמציא אישור רפואי).

ב. "סטודנטית זכאית" (הנמצאת בשמירה היריון או בטיפול פוריות) תהא זכאית להיבחן במקצועות בהם לא נבחנה בגין מצבה, במועדי הבחינות המקובלים במוסד (מועד ב, ג וכדומה).

ג. "סטודנטית זכאית" (הנמצאת בשמירה היריון או בטיפול פוריות) שנעדרה מבחינה של קורס המהווה "דרישה מוקדמת" לקורס אחר, או לשנת לימודים מתקדמת, זכאית ללמוד "על תנאי" בקורס המתקדם או בשנה המתקדמת.

ד. לסטודנטיות בהיריון אישור ליציאה חריגה לשרותים במהלך הבחינה.

ה. לסטודנטית בהיריון תנתן תוספת זמן בבחינה של 30 דקות.

3. חופשת לידה וחופשה בגין אימוץ

3.1 היעדרות משיעורים

א. "סטודנטית זכאית" זכאית להיעדר מ 30% מכלל השיעורים בכל קורס בו חלה חובת נוכחות.

ב. אם ההיעדרות עלתה על 30% תינתן לסטודנטית האפשרות לבטל את הקורס ולחזור עליו.

3.2 מטלות

א. "סטודנטית זכאית" רשאית להגיש מטלות שניתנו בסמסטר בו ילדה (ומועד הגשתן לאחר הלידה), או מטלות חלופיות בהתאם להחלטת המרצה, באיחור של 7 שבועות מהמועד האחרון שניתן להגשת המטלות או מתום תקופת היותה "סטודנטית זכאית" (המאוחר במין השניים).

עבור הגשת המטלות במועד החדש שנקבע לא יגבה תשלום נוסף.

3.3 מעבדות, סדנאות, עבודה מעשית

א. מעבדות, סדנאות או עבודה מעשית שהתקיימו בתקופה בה הסטודנטית היתה זכאית יושלמו בתאום עם המרצה בפרק זמן שייקבע על ידו, בהתאם לאופי הדרישות בכל אחת מהמטלות הנ"ל. ראשי החוגים יפעלו לקביעת נהלים בעניין זה וידאגו לפרסמם.

ב. אם לדעת המרצה לא ניתן להשלים את הדרישות בפעילויות הללו ללא נוכחות, יהיה על הסטודנטית להשתתף בהן שוב בסמסטר הקרוב בו יוצעו.

3.4 בחינות

א. "סטודנטית זכאית" רשאית להעדר מבחינות לתקופה של עד 14 שבועות מיום הלידה ותהא זכאית להיבחן במקצועות בהם לא נבחנה בתקופה הנ"ל, במועדי הבחינות המקובלים.

ב. סטודנטית זכאית שנמצאת בחופשת לידה ונעדרה מבחינה של קורס המהווה "דרישה מוקדמת" לקורס אחר, או לשנת לימודים מתקדמת, זכאית ללמוד "על תנאי" בקורס המתקדם או בשנה המתקדמת.

3.5 ביטול קורס או דחייתו

א. "סטודנטית זכאית" תהא רשאית לבטל קורס/ים גם לאחר המועד האחרון לביטול ובתנאי שטרם נבחנה, ותוכל להירשם מחדש ללא תשלום נוסף.

3.6 הקפאת לימודים

א. "סטודנטית זכאית" רשאית להקפא את לימודיה (לבצע הפסקת לימודים) לפני מועד הבחינות רטרואקטיבית לסמסטר בו ילדה, ולשמור את זכותה להירשם מחדש ללא תשלום ובלבד שהלימודים לא יידחו מעבר לשנתיים.

3.7 בן או בת הזוג לסטודנטית זכאית

א. בן או בת הזוג לסטודנטית זכאית יהיו זכאים לחופשה בת שבוע מהלימודים.

ב. בן או בת הזוג לסטודנטית זכאית יהיו זכאים למועד בחינה נוסף אם לא השתתפו בבחינה שמועד עריכתה היה במהלך שלושה שבועות מיום הלידה.

4. מועד סיום התואר

מועד סיום התואר יוארך בהתאם למשך תקופות ההעדרות המותרות, ללא תשלום תקורה, עד לשנה מהמועד המקובל לסיום התואר.

5. תארים מתקדמים

א. "סטודנטית זכאית" לתארים מתקדמים תהא זכאית להארכת לימודיה למשך שנה.

ב. לא תופסק מלגה לסטודנטית זכאית בגין שמירת הריון או חופשת לידה.

ג. עם תום תקופת המלגה תהא הסטודנטית זכאית להארכה של המלגה לתקופה השווה למספר השבועות בהן היתה בשמירת הריון ו/או בחופשת הלידה במהלך תקופת המלגה, ולא יותר מאשר לסמסטר נוסף.

ד. כל מוסד יקים קרן ייעודית כללית ממנה תשולם המלגה לסטודנטית זכאית שמלגתה הוארכה.

6. חנייה

א. סטודנטית זכאית לקבל תווי חנייה החל מהחודש השביעי להריונה ועד חודש לאחר הלידה.

ב. המוסד ישתדל לתת העדפה ברכישת תו חנייה בתוך הקמפוס להורים לילדים עד גיל שנתיים.

7. פרסים ומענקי הצטיינות

פרסים, מלגות ומענקי הצטיינות מהמוסד אשר מבוססים על ציונים ועל משך תקופת סיום הלימודים יחושבו לסטודנטית יולדת תוך הפחתת תקופת חופשת הלידה אותה ניצלה בפועל.

8. כרטיסי צילום

א. "סטודנטית זכאית" תהא זכאית לכרטיסי צילום בגין היעדרויותיה עד לתקרה של 40 צילומים ליום העדרות.

9. תשתיות מתאימות

א. מוסד יחויב בהקמת חדרי הנקה בכל קמפוס באופן שיהיו נגישים לכל הסטודנטיות. חדר ההנקה יצויד במשטח החתלה, במקרר עם מקפיא, בשקע חשמל ובקרבת מקום יהיה כיור מים.

ב. מוסד יחויב בהקמת משטחי החתלה באופן שיהיה נגיש לכל הסטודנטיות ברחבי הקמפוס.

ג. יש לדאוג לכך שבאולמי ההרצאות ובחדרי הבחינות יהיה פתרון הולם לנשים בהיריון מתקדם שיאפשר להם נוחות ישיבה וכתיבה.

10. נהלי טיפול

- א. המוסד ימנה רכז לטיפול בסטודנטיות/סטודנטים זכאיות/זכאים.
- ב. אישורים על שמירת היריון, טיפולי הפריה, לידה ואימוץ ימסרו לרכז תוך שבועיים מתחילת התקופה הרלוונטית. הסטודנטים/הסטודנטיות יצרפו את רשימת הקורסים, המעבדות, הסדנאות, העבודה המעשית שהם משתתפים בהם.
- ג. הרכז יהיה אחראי להעביר את האישורים הנדרשים למרצים מבלי לחשוף את האישורים הרפואיים.
- ד. הרכז יטפל בתלונות של סטודנטיות זכאיות שלדעתן זכויותיהן אינן ממומשות.
- ה. סטודנטיות זכאיות תוכלנה להגיש ערעור על החלטה בגינן לנציב הקבילות, רק לאחר שפנו לרכז וקבלו את תשובתו.

11. פרסום

- א. מוסד להשכלה גבוהה יפרסם בכל שנה בשנתון/בידיעון ובאתר את הכללים והדרכים לקבלת השירותים המיוחדים להם זכאים "סטודנטים זכאים".
- ב. הממונה על הטיפול בסטודנטים זכאים יביא בפתיחת כל שנה את עיקרי המסמך, לידיעת חברי הסגל האקדמי והמנהלי.

ⁱ המסמך מנוסח כולו בלשון נקבה, אך הוא רלוונטי גם לסטודנטים לפי זכאותם מכוח חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954.